

Bakgrunn for vedtak
Buvikelva kraftverk

Rødøy kommune i Nordland

Tiltakshaver	Nord-Norsk Småkraft AS
Referanse	201005798
Dato	30.03.2016
Notatnummer	KSK-notat 34/2016
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Tor Carlsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Nord-Norsk Småkraft AS søker om å utnytte et fall på 125 meter fra et inntak på kote 130 ned til en kraftstasjon med utløp på kote 5. Vannveien blir en 600 m lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er beregnet til 395 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 600 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 665 m lang strekning av Buvikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 107 l/s i sommersesongen og 56 l/s resten av året. Dette tilsvarer 5-persentilene beregnet for henholdsvis sommer og vinter. Kraftverket vil ha en installert effekt på 0,6 MW og gi en årlig produksjon på 2,0 GWh.

Rødøy kommune går inn for at det gis konsesjon som omsøkt. **Fylkesmannen i Nordland** er kritiske til prosjektet og påpeker at Buvikfossen er en prioritert foss i den regionale planen. **Nordland fylkeskommune** har fremmet innsigelse til Buvikelva kraftverk på grunn av negative konsekvenser for den prioriterte fossen Buvikfossen, reiselivsområder av stor verdi, landskap og reindrift. **FNF Nordland** er kritiske til prosjektet og påpeker at Buvikfossen er en prioritert foss i den regionale planen og at området er viktig for friluftslivet. **Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt** har kommet med en foreløpig uttalelse om at de vil bli berørt av tiltaket. **Direktoratet for mineralforvaltning** påpeker at Buvikelva har en lokalt viktig mineralforekomst, men at tiltaket sannsynligvis ikke påvirker denne. **Jan Rasch** er nabo til tiltaket og ønsker ikke en utbygging av Buvikfossen. **Kystverket** og **Statens vegvesen** har ingen merknader til tiltaket.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 2,0 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for minikraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Buvikelva kraftverk vil produsere 2,0 GWh i et gjennomsnittsårlig og ha en utbyggingskostnad som er over gjennomsnittet for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Buvika kraftverk vil gi redusert vannføring i Buvikfossen som er et regionalt viktig landskapselement som ligger i et område av stor verdi for landskap og reiseliv. Etter NVEs vurdering vil ikke de positive sidene ved en utbygging i form av omtrent 2,0 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet Buvika kraftverk.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Buvikelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Småkraftpakke Svartisen

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av små kraftverk i Gildeskål og Rødøy kommuner. De respektive *bakgrunn for vedtak*-notatene for de fem søknadene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KSK NOTAT NR.
Gildeskål	Tindåga	10,9	0	31/2016
	Breivikelva	9,2	9,2	32/2016
Rødøy	Sørdalselva	5,8	5,8	33/2016
	Buvika	2,0	0	34/2016
	Melfjordbotn	12,13	12,13	35/2016
		Sum 40,03	Sum 27,13	

Under behandlingen av søknadene har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

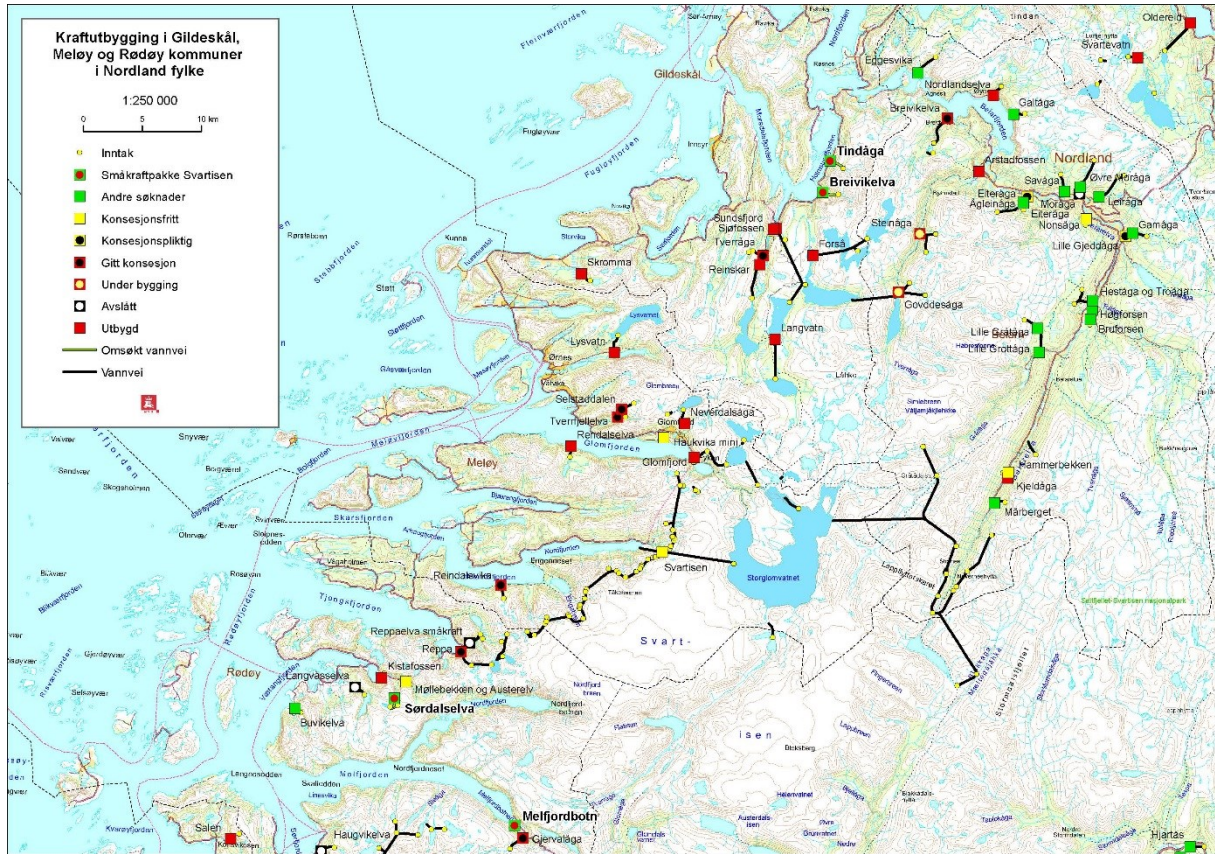
En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

I høringsperioden for sakene ble det fremmet innsigelser fra Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune. Fylkesmannen i Nordland fremmet innsigelse til Melfjordbotn kraftverk på grunn av konsekvenser for reindrift. I uttalelsen fra Fylkesmannen fremgår det at innsigelsen trekkes dersom inntaket utformes slik at det ikke kommer i konflikt med flyttlei for rein. Nordland fylkeskommune fremmet innsigelse til Buvikelva kraftverk på grunn av konsekvenser for landskap. NVE har ikke sett det nødvendig å avholde innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune fordi Melfjordbotn kraftverk har tilpasset prosjektet og fordi vi har fulgt fylkeskommunens anbefaling for Buvikelva.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tre av de fem omsøkte små kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Breivikelva, Sørdalselva og Melfjordbotn kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Tindåga og Buvikelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse to kraftverkene.

Samlet vil NVEs positive vedtak og innstillinger i disse fem sakene gi inntil 27,13 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser.

Oversiktskart småkraftpakke Svatisen

Innhold

Sammendrag	1
Småkraftpakke Svartisen	2
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	15
NVEs konklusjon	19
Vedlegg	20

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nord-Norsk Småkraft AS, datert 15.12.2014:

Søknad om konsesjon for bygging av Buvikelva kraftverk

Nord-Norsk Småkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Buvikelva i Rødøy kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å bygge Buvikelva kraftstasjon med ca 0,6 MW installert effekt*

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- *bygging og drift av Buvikelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

Det opplyses at det er inngått avtale med alle grunneiere med fallrettigheter om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre tiltaket.

Buvikelva kraftverk, hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	5,21
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	12,5
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	75,91
Middelvannføring	l/s	395
Alminnelig lavvannføring	l/s	65
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	107
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	56

KRAFTVERK

Inntak	moh.	130
Avløp	moh.	5
Lengde på berørt elvestrekning	m	665
Brutto fallhøyde	m	125
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,273
Slukeevne, maks	l/s	600
Minste driftsvannføring	l/s	60
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	107
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	56
Tilløpsrør, diameter	mm	500
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	600
Installert effekt, maks	MW	0,6
Brukstid	timer	3411

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	0,81
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,15
Produksjon, årlig middel	GWh	1,96

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	8,7
Utbyggingspris	kr/kWh	4,4

Buivikelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	0,66
Spenning	kV	0,4

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	0,66
Omsetning	kV/kV	0,4/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	50
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Nord-Norsk Småkraft AS er et heleid datterselskap av SKS produksjon AS. Nord-Norsk Småkraft har inngått avtale grunneierne som har fallrettighetene i Buivikelva. Det er to grunneiere til prosjektet.

Beskrivelse av området

Buivikelva ligger i Rødøy kommune i Nordland. Elva ligger sørvest for Jektvik.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket vil ligge på kote 130 rett ovenfor Buivikfossen. Dammen vil være 3-4 meter høy og 10 meter lang.

Vannvei

Vannveien vil være en 600 meter nedgravd rørgate. Traseen vil i hovedsak følge en eksisterende vei.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil ligge ved sjøen på kote 5. Det skal installeres en peltonturbin med installert effekt på 600 kW.

Nettilknytning

Det skal legges en 50 meter lang 22 kV jordkabel til eksisterende nett.

Veier

Det går allerede vei langs hele prosjektstrekningen i dag. Det må bygges en omtrent 50 meter lang avstikker til kraftstasjonen.

Massetak og deponi

Det er et grustak i nedre deler av prosjektområdet som er egnet til mellomlagring av masser.

Arealbruk

I søknaden er det anslått et arealbruk på 18 dekar i byggefasen og 3 dekar permanent.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er kategorisert som LNF-sone B i kommunens arealplan.

Regional plan for små vannkraftverk i Nordland

Nordland har utarbeidet en regional plan for små vannkraftverk. I planen ligger Buvikelva i vannområde Rødøy-Lurøy. I planen er fjordlandskapet ved Buvika (Nord-Helgelandsfjordene) gitt middels verdi. Det er også avmerket kalvingsland som har stor verdi for reindrift ved tiltaket. Buvikfossen er en av to prioriterte fosser i vannområde Rødøy-Lurøy. For de andre vurderte temaene i planen er ikke området ved Buvika gitt spesifikk verdi.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Søknaden ble sendt ut på høring sammen med søknaden om Melfjordbotn og Sjødalselva kraftverk i Rødøy kommune. NVE var på befaring i området den 23.6.2015 sammen med representanter for søkeren, grunneiere og FNF Nordland. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Søknaden er vurdert som en del av pakkebehandling for Svartisen. Selv om dette er et minikraftverk har NVE dermed fattet vedtak i saken, og ikke sendt det til fylkeskommunen for avgjørelse.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Rødøy kommune fattet følgende vedtak den 25.2.2015:

«Rødøy kommune viser til søknad av 15.12.14 fra Nord-Norsk Småkraft A/S om konsesjon for utbygging av Buvikelva kraftverk i Rødøy kommune. Rødøy kommune tilrår utbygging av Buvikelva kraftverk.»

Fylkesmannen i Nordland uttalte seg den 8.4.2015:

«I følge NGUs berggrunnskart består berggrunnen i området hovedsakelig av gneis og migmatitt, men med et midtparti som har ganger av lettere nedbrytbar og potensiell næringsrik glimmergneis/glimmerskifer. Berggrunnen gir ingen umiddelbare indikasjoner om frodig vegetasjon og innslag av basekrevende arter. Dette underbygges av Swecos befaring av området.

Det ble i denne forbindelse ikke registrert utvalgte eller truede naturtyper. Ei heller ble det påvist rødlistede arter i direkte tilknytning til influensområdet. Fylkesmannen kjenner ikke til at bekken er spesielt viktig som gyte- og oppvekstområde for ørreten i Hellvatnet. Nedre del av elva kan ha forekomster av sjørørret, men det er ikke kjent om sjørørreten er etablert med selvproduserende bestand på den begrensede tilgjengelige elvestrekningen.

Fossepartiet på den berørte elvestrekningen ligger relativt eksponert til i landskapet. Det er altså planlagt å fraføre vann fra fossen. Dette vil berøre fossen som landskapselement, og den planlagte minstevannføring vil etter vår vurdering være for lav til å virke tilstrekkelig avbøtende. De største allmenne interessene som blir berørt av utbyggingen er knyttet til Buvikfossen. Redusert vannføring, særskilt om sommeren, vil imidlertid redusere fossens visuelle og auditive inntrykk betydelig. Dette gjelder særlig for brukere av området Buvika-Hellvatnet og fjelltoppene i området. Videre vil det visuelle opplevelsen fra sjøen, herunder fra ferga mellom Jektvik-Kilboghavn, også bli negativt påvirket.

Buvikfossen er i Regional plan om små vannkraftverk i Nordland vurdert som en prioritert foss med nest høyest prioritert etter Nattmorsåga. Således er fossen vurdert til å ha høy landskapsverdi, og bør i henhold til regionalplanens tematisk retningslinje G1 ikke tillates utbygd. Selv om ikke det er knyttet opp planbestemmelser som er juridisk bindende til prioriterte fosser, gir den regionale planen et tydelig signal om at disse bør holdes fri for inngrep som påvirker vannføringen. Utbygging av Buvikelva vil helt klart være i strid med regional føringer, og vil forringe et landskapselement som er av vesentlig regional verdi. Fylkesmannen kan ikke se at kraftproduksjonen er av slik størrelse at den i seg selv forsvarer utbyggingen, og vi er følgelig kritisk til foreliggende søknad.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter.

For reindriften er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom. Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindriften. Forutsatt at

anleggsperioden tilpasses reindrifta og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Buvikelva kraftverk ligger nært opptil eksisterende bebyggelse hvor det pågår gårdsdrift. Dersom anleggsperioden forstyrrer reindrift kan dette avklares løpende med en åpen dialog mellom reindrift og utbygger. Vei til inntak eksisterer allerede i dag og er så vidt utbygger kjenner til åpen for allmennheten. Veien har typisk kvalitet som gårdsvei. Utbygger har ikke noe imot om det eventuelt blir et pålegg om å stenge veien med bom.

Vannføringen varierer naturlig med nedbør og snøsmelting. Buvikelva er naturlig nok mest synlig i periodene med snøsmelting og perioder med mye nedbør. Da er vannføringen i elva ofte mer enn 5-6 ganger større (av og til opptil 10 ganger større) enn kraftverkets slukeevne, slik at Buvikelva fortsatt vil oppleves en levende og variert elv. I tørre perioder er vannføringen i elva naturlig meget lav.»

Nordland fylkeskommune vedtok følgende på fylkestingssamling den 20-22.4.2015:

«(...)

4. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Buvikelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er tiltakets negative konsekvenser for den prioriterte fossen Buvikfossen, reiselivsområder av stor verdi, landskap og reindrift.

(...)

6. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.*
- b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftnæringen.*
- c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.*
- d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.*
- e. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.»*

Fylkeskommunen har oppsummert sine vurderinger i tabellform:

<i>Vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier</i>			
<i>Tema</i>	<i>Verdi</i>	<i>Konflikt</i>	<i>Vurdering av aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2</i>
<i>Reindrift</i>	<i>Stor</i>	<i>Middels</i>	<i>E2. Innenfor reindriften reindrifisområder skal en være svært restriktive med å gi tillatelse til kraftverk som kan virke forstyrrende på kalvingsaktivitet. Avbøtende tiltak som kan hindre konflikt: Det skal stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i kalvingsperioder. Dette skal skje i samråd med reindriftsutøvere.</i>
<i>Landskap</i>	<i>Stor til svært stor</i>	<i>Stor</i>	<i>F2. I landskap av stor verdi skal man være varsomme med å tillate utbygginger.</i>
<i>Fjordlandskap og fosser</i>	<i>Middels</i>	<i>Stor</i>	<i>G1. Det skal ikke tillates utbygging i prioriterte fosser. G4. I fjordlandskap av middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.</i>
<i>Reiseliv</i>	<i>Stor</i>	<i>Stor</i>	<i>Man skal være restriktive med å tillate utbygginger innenfor reiselivsområder av stor verdi.</i>
<i>Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier</i>	<i>Stor</i>	<i>Stor</i>	<i>Buvikelva kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Ikke prioriterte. For dette prioriteringsnivået gjelder følgende: Utbyggingen planlegges i et område med viktige miljøverdier og det er betydelig risiko for at utbyggingen vil skape stor konflikt med disse verdiene. Avbøtende tiltak kan ikke fjerne eller redusere konflikten. Føre-var-prinsippet tilsier at utbygging ikke skal tillates.</i>
<i>Vurdering av positive samfunnsvirkninger</i>			
<i>Positive samfunnsvirkninger</i>	<i>Fylkesrådet vurderer at Buvikelva kraftverk er lite samfunnsnyttig. Buvikelva kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 1,98 GWh, hvorav 0,81 GWh vil produseres om vinteren.</i>		
<i>Konklusjon</i>			
<i>Fylkesrådet anbefaler fylkestinget å fremme innsigelse til Buvikelva kraftverk. Kraftverket vil produsere svært lite kraft og medfører lite samfunnsnytte sammenliknet med tiltakets negative konsekvenser for reiseliv, landskap og reindrift. Tiltaket vil medføre redusert vannføring i Buvikfossen og vil få negative konsekvenser for landskap av stor- og svært stor verdi. Buvikfossen er vurdert som en prioritert 2 foss i småkraftplanen er en av to prioriterte fosser i Rødøy-Lurøy. Den er et sentralt element i et landskapet og er viktig for opplevelsen av landskapet. Fossen er synlig for reisende med ferge mellom Jektvik og Kilboghavn på kystriksveien (RV. 17) og har verdi for reiselivet. Kystriksveien er også en nasjonal turistvei med stor verdi for reiselivet jf. småkraftplanen. Tiltaket vil også medføre negative konsekvenser for et område av stor verdi for reindriften.</i>			

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Vannføringen varierer naturlig med nedbør og snøsmelting. Buvikelva er naturlig nok mest synlig i periodene med snøsmelting og perioder med mye nedbør. Da er vannføringen i elva

ofte mer enn 5-6 ganger større (av og til opptil 10 ganger større) enn kraftverkets slukeevne, slik at Buvikelva fortsatt vil oppleves en levende og variert elv. I tørre perioder er vannføringen i elva naturlig meget lav.

Buvikelva kraftverk ligger nært opptil eksisterende bebyggelse hvor det pågår gårdsdrift. Dersom anleggsperioden forstyrrer reindrift kan dette avklares løpende med en åpen dialog mellom reindrift og utbygger. Vei til inntak eksisterer allerede i dag og er så vidt utbygger kjenner til åpen for allmennheten. Veien har typisk kvalitet som gårdsvei. Utbygger har ikke noe imot om det eventuelt blir et pålegg om å stenge veien med bom.»

Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt uttalte seg den 30.4.2015:

«Reinbeitedistriktet vil bli berørt av de 3 prosjektene, men Melfjordbotn vil by på særlige problemer hvis det ikke utføres avbøtende tiltak. Det er 2 terskler i elva som vil kunne hindre de 2 flyttveiene i området.

Min part ønsker at det avholdes en befarung. Han vil ta kontakt for å avtale tidspunkt.

For de andre prosjektene vil det bli krevd erstatning og andel av kraftomsetning.

Etter at befarung er gjennomført vil en komme tilbake med en endelig uttalelse i det denne må betraktes som foreløpig.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Buvikelva kraftverk ligger nært opptil eksisterende bebyggelse hvor det pågår gårdsdrift. Dersom anleggsperioden forstyrrer reindrift kan dette avklares løpende med en åpen dialog mellom reindrift og utbygger. Vei til inntak eksisterer allerede i dag og er så vidt utbygger kjenner til åpen for allmennheten. Veien har typisk kvalitet som gårdsvei. Utbygger har ikke noe imot om det eventuelt blir et pålegg om å stenge veien med bom.

Det er ingen rettigheter som gir reinbeitedistriktet rett til andel av kraftomsetning»

Sametinget uttalte seg den 20.1.2015:

«Etter vår vurdering av beliggenhet, omfang og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at søknadene hva gjelder Buvikelva og Melfjordbotn småkraftverk i Rødøy kommune kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til disse to søknadene.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Funn under bygging av kraftverket vil behandles i henhold til kulturminneloven.»

FNF Nordland oppsummerte sin uttalelse den 24.4.2015 med følgende:

«Det er ikke registrert verdifulle naturtyper eller rødlistede arter. Det er ikke gjort fiskeundersøkelser i elva, men det er sjørret i elva og ål kan ikke utelukkes i de nedre 300 meterne av elva, før vandringshinderet. Til tross for en relativ kort strekning og at elva vurderes som liten av betydning for sjørretstammen, er FNF Nordland spørrende til om det bør foreligge bedre kunnskap om disse tema for et vedtak kan fattes.

Det utøves friluftsliv i området og en utbygging vil ha negative konsekvenser for naturopplevelsen, særlig i anleggsfasen. FNF Nordland er særlig negative til det omsøkte

tiltaket da Buvikelva har en betydning for friluftslivet og at Buvikfossen, som er et viktig landskapselement (vurdert som en prioritet 2 foss, i Regional plan for små vannkraftverk i Nordland), og vil få redusert landskaps- og opplevelsesverdi ved en eventuell utbygging.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Buvikelva kan være uegnet oppveksthabitat [for sjørret] på grunn av periodevis veldig lav vannføring. Kan kanskje bedres med terskler i elva nedstrøms vandringshinder.

Etter anleggsperioden vil kraftverket ikke være til hinder for friluftsliv.

Vannføringen varierer naturlig med nedbør og snøsmelting. Buvikelva er naturlig nok mest synlig i periodene med snøsmelting og perioder med mye nedbør. Da er vannføringen i elva ofte mer enn 5-6 ganger større (av og til opptil 10 ganger større) enn kraftverkets slukeevne, slik at Buvikelva fortsatt vil oppleves en levende og variert elv. I tørre perioder er vannføringen i elva naturlig meget lav.»

Direktoratet for mineralforvaltning uttalte seg den 13.4.2015:

«NVE har sendt ut en søknad om utbygging av 3 småkraftverk på høring; Sjørdalselva, Buvikelva og Melfjordbotn. For to av disse anleggene, Sjørdalselva og Buvikelva, vil utbyggingen få konsekvenser for mineralske forekomster. Begge er brelvavsetninger, forekomster av sand- og grus, mens Buvika også er registrert som elveavsetning og strandavsetning.

Begge forekomstene er av Norges geologiske undersøkelse (NGU) klassifisert som lokalt viktig, oppdatert 28. juni 2011. Forekomstene ligger begge plassert lavere enn selve kraftanlegget, langs det berørte vassdraget. Varierende nivå av vannføring i elvene kan føre til økte erosjonskrefter på disse løsmasseforekomstene. Det er ikke grunn til å tro at dette vil føre til noen markant påvirkning av forekomstene.

Det er DMF sin vurdering at utbygging av kraftanlegg i disse elvene ikke vil medføre at de to forekomstene blir gjort permanent utilgjengelig. På den bakgrunn har vi ingen ytterligere merknader til saken på dette stadiet.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

Det er kun rørgatetraseen som så vidt berører forekomsten. På NGUs karttjeneste er forekomsten vurdert som «Lite viktig». Rørgatetraseen er lagt langs eksisterende vei til Buvik som allerede legger en viss begrensning på uttak. En utbygging av Buvikelva kraftverk gir ingen endring i vannføring oppstrøms inntaket og nedstrøms kraftverket, slik at det ikke bør bli endring i erosjonsforholdene.

Nordlandsnett uttalte seg til saken den 8.4.2015:

«Det vises til deres høring vedrørende Sjørdalselva, Buvikelva og Melfjordbotn småkraftverk i Rødøy kommune i Nordland.

Vi vil bemerke at 132 kV linjen Svartisen – Halså med tilhørende transformering 420/132 kV i Svartisen må være bygd før kraftverkene kan få nettilknytning. Linjen er under bygging og forventes ferdigstilt i løpet av 2016.»

Rødøy-Lurøy Kraftverk uttalte seg den 10.4.2015:

«Det planlagte kraftverket vil ligge omlag 50 m fra eksisterende distribusjonsnett. Det er tilgjengelig kapasitet i dristribusjonsnettet for innmating fra Buvikelva kraftverk.»

Kystverket uttalte seg til saken den 15.1.2015:

«Kystverket Nordland har ut fra havne- og farvannsmessige synspunkt i denne omgang ingen merknader til oppstart av de tre omsøkte småkraftverkene.

Kystverket gjør oppmerksom på at alle tiltak i og ved sjø krever egen tillatelse etter havne- og farvannslovens bestemmelser. Kommunen skal behandle søknader om tiltak i kommunalt sjøområde, mens Kystverket behandler søknader om tiltak i statlige fiskerihavner og tiltak i, og tilgrensende til, hoved- og biled. De her omsøkte tiltakene ligger i kommunalt sjøareal og eventuelle tilhørende søknader om tiltak i sjø skal derfor vurderes etter havne- og farvannsloven av Rødøy kommune.»

Statens vegvesen uttalte seg den 6.2.2015:

«Adkomsten til anleggsområdet berører ikke fylkesvei. Staten vegvesen har ingen merknader til tiltaket.»

Jan Rasch uttalte seg til søknaden 10.4.2015:

«Vi bor og driver gården Buvik som ligger rett nedenfor Buvikfossen. Siden vi er så nær utbyggingsområdet vil vi komme med noen kommentarer.

Først vil vi si at i denne omgang har vi blitt kontaktet og tatt hensyn til av Nord-Norsk Småkraft AS i motsetning til forrige runde med utbyggingsplaner i 2010 "Melding for vurdering av konsesjonsplikt for Buvika minikraftverk".

Vårt primære ønske er at fossen ikke utbygges, fordi den ved stor vannføring er et flott og spektakulært naturfenomen som nytes av både lokalbefolkning og turister som ferdes sjøveien, ikke minst ferga på RV 17. Den er også en del av gårdens historie fordi det var Jan Raschs oldefar (møller) som så potensialet i fossen og stedet. Han etablerte derfor mølle og ryddet husmannsplass her 1860-åra.

Dersom det blir utbygging, tror vi det er under utbyggingsfasen det vil gi oss og gårdsdriften ulemper.

Beiting

Vi bruker lia innover langs elva til Hellvatnet og Hellvatnsområdet som vårbeite. Lia er sørvendt og gir godt og tidlig beite utenom sitkaskogen. Inntaksdammen og øvre del av rørgate ligger i et område vi har tinglyst beiterett i (ikke muntlig avtalt som det står på s.21). Skogsveien er adkomstvei til beiteområdet. Elva vil avskjære sauene fra det gode vårbeitet dersom vi tar dem til fjells en annen vei (Kvitheia). I kapitlet om reindrift er det sagt at "Anleggsperioden bør ikke utføres i perioder når reinbeitedistriktet har rein i området" s. 45. Det samme bør gjelde for sau og lam i beiteslipp-perioden - i hovedsak mai.

For øvrig har vi periodevis storfe i Hellvatnsområdet og hester hele sommeren. Det er gjerde fra elva ved gården, langsmed grustaket og videre så langt det trengs for å holde dyra

inngjerdet. Rørgaten vil gå gjennom gjerdet og det kan bli en utfordring å holde dyrene på rett plass.»

Nord-Norsk Småkraft svarte på uttalelsen den 29.5.2015:

«Vannføringen varierer naturlig med nedbør og snøsmelting. Buvikelva er naturlig nok mest synlig i periodene med snøsmelting og perioder med mye nedbør. Da er vannføringen i elva ofte mer enn 5-6 ganger større (av og til opptil 10 ganger større) enn kraftverkets slukeevne, slik at Buvikelva fortsatt vil oppleves en levende og variert elv. I tørre perioder er vannføringen i elva naturlig meget lav.

Etter avsluttet utbygging vil området i stor grad være som før (sett bort fra inntakskulpen). Ulemper i anleggsperioden bør kunne løses med en god dialog og eventuelt midlertidige hinder for beitedyr.

Rørgaten skal graves ned og gjerde settes opp igjen. Det etableres midlertidige hinder i anleggsperioden.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 5,21 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 395 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 2,5 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med flommer hele året. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 107 og 56 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 65 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 600 l/s og minste driftsvannføring 60 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 107 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 56 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 57 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 152 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 107 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 56 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 171 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 65 dager i et middels vått år. I 146 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 34 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Buvikelva kraftverk til omtrent 2,0 GWh fordelt på 0,8 GWh vinterproduksjon og 1,2 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 8,7 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,4 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader på grunnlag av søknadens data og hydrologi fra oppgitt vannmerke. Justert til prisnivå for 1.1.2016 vil prosjektet ha en spesifikk utbyggingskostnad på 5,31 kr/kWh. LCOE (energikostnaden over levetiden) er beregnet til 40 øre/kWh.

NVE vurderer tiltaket til å ha høye kostnader i forhold til andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene. Kostnadene ligger også over gjennomsnittet for konsesjonsgitte vindkraftverk.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Buvika ligger i landskapsregion 29 *Kystbygdene i Helgeland og Salten*. Tiltaksområdets nedre deler ligger i et landskapsområde som er gitt stor verdi (verdi 4) i *Landskapskartlegging i Nordland, 2014*. Området er der beskrevet som et *åpent fjordlandskap med infrastruktur*, men med et lavt omfang av infrastruktur. Øvre deler ligger i et landskapsområde som er gitt svært stor verdi (verdi 5). Dette området er beskrevet som et *låg fjellmassiv med tindelandskapspreg og urørt preg*. Buvikelva renner fra Hellvatnet ned til Buvika. I det siste partiet ned mot vika renner elva over et 70 meter høyt svaberg og danner Buvikfossen. Denne fossen er en prioritert 2 foss i *Regional plan for små vannkraftverk i Nordland*. Buvika er synlig fra fergestrekningen Jektvik - Kilboghavn på Kystriksveien (fylkesvei 17).

Dette er en del av Kystriksveien som i fylkesdelplanen er gitt stor verdi for reiseliv, hvor landskapet eller naturen er en vesentlig del av attraksjonen. Det går et par turstier forbi tiltaket. En tur går fra Buvika til Telnestinden og følger skogsveien forbi tiltaksområdet. En annen tur går fra Buvika til Falktinden og krysser Buvikelva ved utløpet i fjorden.

Buvikfossen ved 280 l/s.
(Bildet tatt av Robert Hagen)

Nordland fylkeskommune har fremmet innsigelse til Buvikelva kraftverk på grunn av virkninger for landskap og reiseliv ved redusert vannføring i Buvikfossen. Fylkesmannen i Nordland er kritisk til Buvikelva kraftverk på grunn av landskapsverdiene for Buvikfossen. Fylkesmannen mener den omsøkte minstevannføringen er for lav til å avbøte de negative virkningene for fossen. FNF Nordland er også negativ til Buvikelva kraftverk på grunn av påvirkning på Buvikfossen som landskapselement og negative virkninger for friluftsliv.

Buvika sett fra fjorden. Til venstre i bildet er Breitinden, til høyre er oppgangen til Telnestinden og Falktinden. Buvikfossen skimtes midt i bildet. (Bildet er fra søknaden)

NVE mener det er mest relevant å diskutere virkningene av fraføring av vann i Buvikfossen. NVE er enig i vurderingen som er gjort i søknaden at de tekniske inngrepene sannsynligvis vil være lite synlig for de som ferdes på fjorden. De planlagte tekniske inngrepene vil ligge godt skjult av topografien og av skog og vil etter NVEs syn ikke ha negative virkninger for andre enn de som ferdes i nærområdet i anleggsperioden. Buvikfossen sprer seg utover et svaberg og er dermed avhengig av et visst nivå på vannføringen for å være synlig på avstand. NVE mener dermed at en realisering av Buvikelva kraftverk vil medføre en vesentlig reduksjon av Buvikfossen som landskapselement. I et normalt år det være 154 dager hvor kraftverket produserer strøm og det kun går minstevannføring i Buvikelva. Buvika er en prioritert foss i vannregion Rødøy-Lurøy. Regionen har kun én annen prioritert foss. Det er Nattmoråga på nordsiden av Melfjorden i Rødøy. I OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk* står det at:

«Inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av dominerende landskapselementer, for eksempel fosser i fossefjordlandskap, bør som regel unngås.»

NVE legger også vekt på at Nordland fylkeskommune har vedtatt en plan som sier at det ikke skal tillates utbygging i prioriterte fosser i Nordland, og at fylkeskommunen har vist til dette og fremmet innsigelse til planene om Buvikelva kraftverk i høringsperioden.

NVE registrerer at tiltaket ligger i et område som har stor verdi for reiseliv og som samtidig har høy landskapsverdi. Buvikfossen er godt synlig fra fergestrekningen Jektvik - Kilboghavn på Kystriksveien og er en vesentlig del av landskapsopplevelsen for de som ferdes på vannet. NVE vil også her vise til OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk* hvor det står at:

«For områder som klassifiseres som reiselivsområder av stor verdi vil det bli lagt vekt på å unngå tiltak som reduserer verdien for reiselivet.»

NVE er enig med fylkesmannen i at den omsøkte minstevannføringen er for lav til å ivareta fossen som landskapselement. Dersom det gis konsesjon til Buvikfossen kraftverk må det settes vilkår om en langt høyere minstevannføring. Virkninger for landskap og reiseliv har i seg selv vært avgjørende i vurderingen av fordeler og ulemper for Buvikelva kraftverk.

Samlet vurdering for landskap og brukerinteresser

I Rødøy kommune er det i dag to vannkraftverk i drift. Det er Reppa kraftverk med en installert effekt på 10 MW og Kistafossen kraftverk (1,6 MW). To anlegg er for tiden under bygging i Rødøy kommune. Dette er Smibelg og Storåvatn kraftverk (56 MW) og Gjervalåga kraftverk (5,2 MW). I tillegg er det gitt konsesjonsfritak for en utbygging i Møllebekken og Austerelv (0,55 MW). I NVEs ressurskartlegging er det potensial for ytterligere 32 små vannkraftprosjekter i Rødøy med en samlet installert effekt på 24 MW og produksjon på 99 GWh. Det foreligger søknader for tre av disse prosjektene; Melfjordbotn, Sorelva og Buvikelva. Det er to resterende Samla Plan prosjekter i Rødøy kommune: Stelåga og Nattmoråga. Det er to vernede vassdrag som ligger delvis i Rødøy kommune, Glomdalselva og Gjervalelva.

Det ligger ingen kraftverk i umiddelbar nærhet til Buvikelva. Kistafossen kraftverk ligger nede ved fjorden ved Innerkista. Sordalselva kraftverk, som er behandlet samtidig som Buvikelva, ligger ved Strømdal i et helt annet landskapsrom enn Buvika. Vi har ikke funnet det nødvendig å vurdere disse to sakene opp mot hverandre når det gjelder samlet belastning for landskap og brukerinteresser.

Samlet belastning for landskap og brukerinteresser er ikke tillagt vesentlig vekt i vår vurderingen av konsesjonsspørsmålet for Buvikelva kraftverk.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Buvikelva kraftverk vil gi i underkant av 2,0 GWh i et gjennomsnittår. Denne produksjonsmengden regnes som normal for et minikraftverk. Minikraftverk utgjør et bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Buvikelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Buvikelva kraftverk vil produsere 2,0 GWh i et gjennomsnittår og ha en utbyggingskostnad som er over gjennomsnittet for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Buvika kraftverk vil gi redusert vannføring i Buvikfossen som er et regionalt viktig landskapselement som ligger i et område av stor verdi for landskap og reiseliv. Etter NVEs vurdering vil ikke de positive sidene ved en utbygging i form av omtrent 2,0 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet Buvika kraftverk.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Buvikelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

NVE har ikke funnet det nødvendig å diskutere tiltaket opp mot andre allmenne interesser slik som reindrift og naturmangfold da tiltakets negative virkninger for landskap og brukerinteresser alene var nok til å avslå søknaden. NVE har dermed heller ikke vurdert tiltaket opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Kart over prosjektet

